

Místní příslušnost

Ustanovení § 27 odst. 5 a § 45 odst. 4 zákona o silničním provozu shodným způsobem řeší otázku, jak má vlastník komunikace naložit s vozidlem neoprávněně stojícím na vyhrazeném parkovišti (resp. tvořícím překážku provozu na komunikaci) a jaké důsledky z toho plynou. V obou zmíněných případech zákon zakládá závazkový právní vztah mezi osobou, která provedla odstranění vozidla z pozemní komunikace, a jeho provozovatelem, spočívající v povinnosti provozovatele nahradit náklady vzniklé vlastníku komunikace nebo osobě, jež je na základě smluvního vztahu s vlastníkem komunikace oprávněna vozidlo odstranit, na jeho odstranění. Tyto náklady zahrnují nejen náklady na odtah vozidla, ale také na jeho uskladnění na vhodném místě, např. na hlídaném parkovišti obdobně jako při odstranění vozidla podle § 45 odst. 4 zákona o silničním provozu (usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2021, sp. zn. III. ÚS 769/21). Závazkový vztah je ve smyslu § 45 odst. 4 zákona o silničním provozu ve spojení s § 489 a § 420 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, účinného do 31. 12. 2013, založen způsobem škody, jež je dána náklady na odstranění vozidla za účelem zabezpečení provozu na pozemní komunikaci. Tento vztah přitom vzniká mezi provozovatelem vozidla a osobou, jež byla k nucenému odtahu vozidla oprávněna a jíž vznikla škoda, jejíž výše je dána výší nákladů vynaložených za účelem zabezpečení provozu na pozemní komunikaci. Touto osobou může být buď vlastník pozemní komunikace, anebo osoba, jež na základě smluvního vztahu s vlastníkem pozemní komunikace zabezpečuje nucený odtah vozidel, přičemž u obou je postavení oprávněného subjektu dáno pokynem policisty nebo strážníka obecní policie o odstranění vozidla (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. III. ÚS 150/03, rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2008, sp. zn. 25 Cdo 813/2007, a ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. 25 Cdo 546/2016). Totéž platí pro nárok vyplývající z § 27 odst. 5 zákona o silničním provozu, analogicky posuzovaný podle § 1723 a § 2910 o. z.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 25 Cdo 3151/2024-60 ze dne 14.1.2025)

Nejvyšší soud rozhodl v právní věci žalobkyně Správa služeb hlavního města Prahy, se sídlem P., zastoupená JUDr. K.B., advokátkou se sídlem P., proti žalovanému: L. D., zastoupený advokátkou JUDr. R.S., se sídlem P., o zaplacení 119 750 Kč, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 30 C 136/2024, o dovolání žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 7. 2024, č. j. 15 Co 222/2024-35, tak, že usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 7. 2024, č. j. 15 Co 222/2024-35, se mění tak, že usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 15. 5. 2024, č. j. 30 C 136/2024-29, se mění tak, že místní nepříslušnost Obvodního soudu pro Prahu 1 se nevyslovuje a věc se nepostupuje Okresnímu soudu v České Lípě.

Z odůvodnění:

1. Obvodní soud pro Prahu 1 usnesením ze dne 15. 5. 2024, č. j. 30 C 136/2024-29, vyslovil svou místní nepříslušnost. Dospěl k závěru, že vzhledem k místu bydliště žalovaného ve XY není místně příslušný, a proto rozhodl o postoupení věci Okresnímu soudu v České Lípě, v jehož obvodu žalovaný bydlí. Městský soud v Praze usnesením ze dne 22. 7. 2024, č. j. 15 Co 222/2024-35, usnesení soudu prvního stupně potvrdil. Odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně konstatoval, že nebyly naplněny předpoklady aplikace § 87 písm. b) o. s. ř., neboť žalobou uplatněný nárok není nárokem na

náhradu škody. Jde o specifický závazkový vztah; de facto o refundaci nákladů na odtah a na umístění vozidla na placeném odstavném parkovišti ve smyslu § 1723 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, (dále jen „o. z.“) ve spojení s § 27 odst. 5 zákona č. [361/2000](#) Sb., zákona o provozu na pozemních komunikacích, (dále jen „zákon o silničním provozu“), a podle soudní judikatury se právní úprava náhrady škody na tento vztah uplatní jen analogicky (odkázal na nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 150/03 a rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 546/2016).

2. Usnesení odvolacího soudu napadla žalobkyně v celém jeho rozsahu dovoláním, jehož přípustnost odůvodnila tím, že rozhodnutí odvolacího soudu závisí na právní otázce, zda nárok na úhradu částek za odstranění vozidla a jeho následné umístění na odstavném parkovišti je nárokem na náhradu škody, zakládajícím právo žalobce zvolit si při podání žaloby místní příslušnost soudu podle § 87 písm. b) o. s. ř., která nebyla v rozhodovací praxi odvolacího soudu dosud řešena. Dovolatelka namítala, že právní závěr odvolacího soudu, že nejde o nárok na náhradu škody, je nesprávný a v rozporu s nálezem Ústavního soudu ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. III. ÚS 150/03. Navíc jde o názor nespravedlivý. Pokud soudy nárok žalobkyně s odkazem na ustanovení o náhradě škody snižují, nechť přiznají žalobkyni právo na volbu místní příslušnosti soudu podle místa odtahu, tedy vzniku škody. Navrhla, aby Nejvyšší soud usnesení odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

3. Žalovaný ve vyjádření k dovolání namítl, že v době odtahu neměl již vozidlo ve své dispozici, a tudíž není pasivně legitimován v tomto řízení. Ztotožnil se s názorem obou soudů, že uplatněný nárok není nárokem na náhradu škody ve smyslu § 87 písm. b) o. s. ř.

4. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) shledal, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), zastoupeným advokátem ve smyslu § 241 o. s. ř., je přípustné pro posouzení dovolacím soudem dosud výslovně neřešené otázky, zda nárok na náhradu nákladů vynaložených na odstranění vozidla a jeho následné umístění na odstavném parkovišti je nárokem na náhradu škody, zakládajícím právo žalobce zvolit si při podání žaloby místní příslušnost soudu podle § 87 písm. b) o. s. ř., a je důvodné.

5. Podle § 11 odst. 1 o. s. ř. se řízení koná u toho soudu, který je věcně a místně příslušný. Pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení. Věcně a místně příslušným je vždy také soud, jehož příslušnost již není možné podle zákona zkoumat nebo jehož příslušnost byla určena pravomocným rozhodnutím příslušného soudu.

6. Podle § 87 písm. b) o. s. ř. je vedle obecného soudu žalovaného, popřípadě vedle soudu uvedeného v § 85a, k řízení příslušný také soud, v jehož obvodu došlo ke skutečnosti, která zakládá právo na náhradu újmy.

7. Pro závěr, zda žalobou je uplatněno právo na náhradu škody ve smyslu § 87 písm. b) o. s. ř., jsou rozhodující žalobní tvrzení. Právo uplatněné žalobou vyplývá ze skutečností tvrzených v žalobě, pokud vyjadřují hmotněprávní předpoklady vzniku tohoto práva (vznik škody, protiprávní jednání a příčinnou souvislost). Na uplatnění práva na náhradu škody (přestože by je tak žalobce v žalobě označil) by nebylo možné usuzovat například tehdy, když by žalobní tvrzení naplňovala hmotněprávní předpoklady jiného práva než práva na náhradu škody (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 11. 2014, sp. zn. 32 Cdo 823/2014).

8. Podle § 27 odst. 5 zákona o silničním provozu o odstranění vozidla, které neoprávněně stojí na vyhrazeném parkovišti, rozhodne policista nebo strážník obecní policie; vozidlo se odstraní na náklad jeho provozovatele.

9. Podle § 45 odst. 4 zákona o silničním provozu je-li překážkou provozu na pozemní komunikaci vozidlo, rozhoduje o jeho odstranění policista nebo strážník obecní policie, přičemž jde-li o dálnici,

zajistí odstranění vozidla na výzvu policisty některá z osob uvedených v odstavci 1; vozidlo se odstraní na náklad jeho provozovatele.

10. Ustanovení § 27 odst. 5 a § 45 odst. 4 zákona o silničním provozu shodným způsobem řeší otázku, jak má vlastník komunikace naložit s vozidlem neoprávněně stojícím na vyhrazeném parkovišti (resp. tvořícím překážku provozu na komunikaci) a jaké důsledky z toho plynou. V obou zmíněných případech zákon zakládá závazkový právní vztah mezi osobou, která provedla odstranění vozidla z pozemní komunikace, a jeho provozovatelem, spočívající v povinnosti provozovatele nahradit náklady vzniklé vlastníkově komunikace nebo osobě, jež je na základě smluvního vztahu s vlastníkem komunikace oprávněna vozidlo odstranit, na jeho odstranění. Tyto náklady zahrnují nejen náklady na odtah vozidla, ale také na jeho uskladnění na vhodném místě, např. na hlídaném parkovišti obdobně jako při odstranění vozidla podle § 45 odst. 4 zákona o silničním provozu (usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2021, sp. zn. III. ÚS 769/21). Závazkový vztah je ve smyslu § 45 odst. 4 zákona o silničním provozu ve spojení s § 489 a § 420 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, účinného do 31. 12. 2013, založen způsobem škody, jež je dána náklady na odstranění vozidla za účelem zabezpečení provozu na pozemní komunikaci. Tento vztah přitom vzniká mezi provozovatelem vozidla a osobou, jež byla k nucenému odtahu vozidla oprávněna a jíž vznikla škoda, jejíž výše je dána výší nákladů vynaložených za účelem zabezpečení provozu na pozemní komunikaci. Touto osobou může být buď vlastník pozemní komunikace, anebo osoba, jež na základě smluvního vztahu s vlastníkem pozemní komunikace zabezpečuje nucený odtah vozidel, přičemž u obou je postavení oprávněného subjektu dáno pokynem policisty nebo strážníka obecní policie o odstranění vozidla (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. III. ÚS 150/03, rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2008, sp. zn. 25 Cdo 813/2007, a ze dne 27. 9. 2017, sp. zn. 25 Cdo 546/2016). Totéž platí pro nárok vyplývající z § 27 odst. 5 zákona o silničním provozu, analogicky posuzovaný podle § 1723 a § 2910 o. z.

11. Ačkoli dovolací soud v rozsudku sp. zn. 25 Cdo 546/2016 konstatoval, že nejde o případ, kdy oprávněné osobě vzniká újma jako taková; spíše jde o tzv. refundaci nákladů na odtah a umístění vozidla na odstavě ploše, závěr o analogické aplikaci ustanovení o náhradě škody na daný vztah revidován nebyl. Při kvalifikaci daného nároku pro účely posouzení místní příslušnosti soudu podle § 87 o. s. ř. je tedy přiléhavé pokládat jej v souladu s výslovným závěrem Ústavního soudu za nárok na náhradu škody (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. III. ÚS 150/03), byť specifický.

12. V daném případě nebyly okolnosti rozhodné pro určení místní příslušnosti odvolacím soudem posouzeny v souladu s nálezem Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 150/03 a na něj navazující judikaturou dovolacího soudu o hmotněprávní povaze předmětného nároku. Nárok na náhradu nákladů vynaložených na odstranění vozidla a jeho následné umístění na odstavěm parkovišti je nárokem, zakládajícím právo žalobce zvolit si při podání žaloby místní příslušnost soudu podle § 87 písm. b) o. s. ř.

13. Nejvyšší soud proto podle § 243d odst. 1 písm. b) o. s. ř. změnil napadené usnesení odvolacího soudu tak, že změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že se jeho místní nepřislušnost nevyslovuje.

Další články:

- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)

- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)